

Her şey, her şeyinde ona muhtaçtır!

On Dördüncü Pencere:

قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَ إِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ ۚ مَا مِنْ
دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ۚ إِنْ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ

sırlarınca her şey, her şeyinde ve her şe'ninde tek bir Hâlık-ı Zülcelal'e muhtaçtır.

Evet, kâinattaki mevcudata bakıyoruz ve görüyoruz ki zaaf-ı mutlak içinde bir kuvvet-i mutlaka tezahüratı var. Ve acz-i mutlak içinde bir kudret-i mutlakanın âsârı görünüyor. Mesela, nebatatın tohumlarında ve köklerindeki ukde-i hayatiyelerinin intibahları zamanında gösterdikleri hârika vaziyetleri gibi.

Hem fakr-ı mutlak ve kuruluk içinde bir gına-i mutlakın tezahüratı var, kıştaki toprağın ve ağaçların vaziyet-i fakiraneleri ve baharda şaşaalı servet ve gınaları gibi.

Hem cümud-u mutlak içinde bir hayat-ı mutlakanın tereşşuhatı görünüyor, anâsır-ı camidenin zîhayat maddelere inkılabı gibi.

Hem bir cehl-i mutlak içinde muhit bir şuurun tezahüratı görünüyor, zerrelere yıldızlara kadar her şeyin harekâtında nizam-ı âleme ve mesalih-i hayata ve metalib-i hikmete muvafık bir tarzda hareket etmeleri ve şuurkârane vaziyetleri gibi.

İşte bu acz içindeki kudret ve zaaf içindeki kuvvet ve fakr içindeki servet ve gına ve cümud ve cehil içindeki hayat ve şuur, bilbedahe ve bizzarure bir Kadîr-i Mutlak ve Kaviyy-i Mutlak ve Ganiyy-i Mutlak ve Alîm-i Mutlak ve Hayy-ı Kayyum bir zatın vücub-u vücuduna ve vahdetine karşı her taraftan pencereler açar. Heyet-i mecmuasıyla büyük bir mikyasta bir cadde-i nuraniyeyi gösterir.

İşte ey tabiat bataklığına düşen gafil! Eğer tabiatı bırakıp kudret-i İlahiyeyi tanımazsan her bir şeye, hattâ her bir zerreye, hadsiz bir kuvvet ve kudret ve nihayetsiz bir hikmet ve maharet, belki ekser eşyayı görececek, bilecek, idare edecek bir iktidar, her şeyde bulunduğunu kabul etmek lâzım gelir.